

# ΑΘΗΝΑ,

ΗΤΟΙ

## ΑΝΑΛΕΚΤΑ

ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΑ, ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ, ΙΣΤΟΡΙΚΑ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ  
ΚΑΙ ΠΕΡΙ  
ΕΦΥΡΕΣΕΩΝ.

Αριθ. 1.

ΑΠΡΙΛΙΟΣ 1831.

### ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΑ.

Περὶ Ὀζολαίας Λοκρίδος (Ακολαθία).

Ἐξέθεσαμεν τὰ παρὰ τῶν παλαιῶν συγγραφέων περὶ Ὀζολαίας Λοκρίδος ἀναφερόμενα, καὶ διεκρίναμεν, ὅσον ἠδυνήθημεν, τὰ ὀνόματα τῶν πόλεων, ὄρειων, καὶ ποταμῶν, ὀδηγούμενοι ἀπὸ τὰς ἐπιτοπίαις παρατηρήσεις, τὰς ὁποίας πολλάκις εἰς αὐτὰ τὰ μέρη ἐκάμαμεν, μένει ἤδη νὰ ἐξετάσωμεν, καὶ εἰς ποῖα μέρη ἠπατήθη ὁ Κ. Περικεβίλης εἰς τὰς παρατηρήσεις τε.

Α. λέγει Βιβ. Ζ. Κεφ. Η. σελ. 44· ὅτι ἡ Ὀζολαία Λοκρὶς ἐκτείνεται πρὸς τὸ βορειανατολικὸν εἰς δώδεκα ὥραις δρόμῳ διάστημα πρὸς τὸ ὄρος ἕως εἰς τὴν κοιλάδα τῆς Κηφισσοῦ· ἀλλ' ἀπὸ τὸ παράλιον τῆς Ὀζολαίας Λοκρίδος ἕως εἰς τὸν Μόρον, τὸ στενὸν τῆς Λιθωρικῆς, τὸν κάμπου Βελῆς παρακείμενον εἰς τὰς πρόποδας τῆς Παρνασσῆς, διὰ τῶν ὁποίων σχηματίζεται ἡ γραμμὴ τῆς Ὀζολαίας Λοκρίδος πρὸς τὸ μεσόγειον, δὲν εἶναι εἰς μὴ τέσσαρες, ἐξ, τὸ πολὺ ἕως οὐκ ἄρα δέκα διάστημα. Ἡ δὲ κοιλάς τοῦ Κηφισσοῦ, ἡ ὁποία εἶναι ὁ κάμπου τῆς Γραβιάς ἀπέχει πολλὰ μακρὰν ἀπὸ τὸ εἰρημένον παράλιον, καὶ ἐκτὸς τούτου παρεμπιπτεῖ μεταξὺ Ὀλόκληρος ὁ Παρνασσὸς καὶ ὅλη ἡ ἐπαρχία τῆς Δωρίδος, καθὼς θέλομεν ἀποδείξει, ὅταν γένη λόγος περὶ αὐτῆς.

Β. σελ. 50 λέγει, ὅτι ὁ Μόρον εἶναι ὁ Πίνδος τῆς Στραβωνος, καὶ φέρει μάρτυρα εἰς τὰς σημειώσεις τε τῶν ἰδίων συγγραφέων· ἀλλὰ τὸ παράδοξον εἶναι, ὅτι ἡ πρώτη μαρτυρία (676) δὲν ἀναφέρει διότι τίποτε περὶ Πίνδος, καὶ ἀπορῶ μὲ ποῖον σκοπὸν τὴν ἔβαλεν· ἡ δευτέρα καὶ ἡ τρί-

τη (430.434) ἀναφέρει περὶ τῆ ὄρει Πίνδου, καὶ ὄχι περὶ τῆ ποταμῆ τὴν τελευταίαν (427) φαίνεται, ὅτι δὲν ἔλαβε τὸν κόπον γὰ τὴν ἀναγνώσῃ μὲ προσχῆν, ἐπειδὴ ἀπὸ τὴν φράσιν « Πόλεις δ' ἔσχον (οἱ Δωριεῖς) Ἐρινεὺν, Βοῖον, Πίνδον καὶ Κυτίνιον· ὑπέρεκται δ' ἡ Πίνδος τῆ Ἐρινεῦ. Παραρρέει δ' αὐτὴν ὀμώνυμος ποταμὸς ἐμβάλλων εἰς τὸν Κηφισσὸν, ἔ· πολὺ τῆς Λιλαΐας ἀπῶθεν », φαίνεται καθαρώτατα, ὅτι ὁ ποταμὸς Πίνδος ὁ παραρρέων τὴν πόλιν Πίνδον, μίαν τῶν τῆς Δωρικῆς Τετραπόλεως, χύνεται εἰς τὸν Κηφισσὸν, ὅστις ἐκβάλλει εἰς τὴν Κωπαΐδα λίμνην ἀρκετὰ μακρὰν ἀπὸ τὸν Κορινθιακὸν κόλπον. Μεταξὺ δὲ τῶν πηγῶν τῆ Μόρνου καὶ τῆ Κηφισσοῦ εἶναι ὁ μέγας κλάδος τῆ Παρνασοῦ, ὅστις συνάπτεται μὲ τὴν Οἶτην κατὰ τὸν Στράβωνα. Ἐκ τέτων νομίζω, ὅτι εἶναι δίκαιον γὰ μὴ βιάσωμεν τὸν Πίνδον γὰ ὑπερπηδήσῃ ὄρη δια γὰ χυθῆ εἰς τὸν Κορινθιακὸν κόλπον, ἀλλὰ γὰ δώσωμεν τὸ ὄνομα τῆ Δάφνης εἰς τὸν Μόρνον ἐπὶ ἐδώκαμεν προηγουμένως, τὸ ὅποιον εἶναι τὸ ἰδικόν τε, τὸν δὲ Πίνδον γὰ τὸν ἀφήσωμεν γὰ ἐμβάλλῃ εἰς τὸν Κηφισσὸν μὲ τὴν ἡσυχίαν του.

Γ'. Λί πηγῶν, λέγει σελ. 55, τῆ ποταμῆ Πίνδου εὐρίσκονται μίαν καὶ ἡμίσειαν λεύγαν πρὸς βορρῆάν τῆς Ἀρετοίνης μεταξὺ Κοπάκι καὶ Κωσαρτσας, καὶ κατηγορεῖ τῆς παλαιῆς συγγραφεῖς νομίζοντας, ὅτι ὁ Παρνασὸς διαιρεῖ τῆς Ὀπεντίας Λοκρῆς ἀπὸ τῆς Ὀζόλας ἀλλ' ἀπατάται καὶ εἰς τὰ δύο, ἐπειδὴ καὶ αἱ πηγῶν τῆ ποταμῆ Μόρνου εἶναι μακρὰν ἀπὸ τὸ βῆθὲν μέρος, διότι παρεμπόπτει ἡ σειρά τῆ Κίρακος εἰς τὸ μεταξὺ, καὶ ἡ θεωρία τῶν παλαιῶν εἶναι ὀρθοτάτη, ἐπειδὴ τῶντι ὁ Παρνασὸς χωρίζει τῆς Ὀζόλας ἀπὸ τῆς Ὀπεντίας Λοκρῆς, οἱ ὅποιοι ἐκατοικῆσαν εἰς τὴν ἐπαρχίαν τῆ Ταλαντίς, καθὼς θέλομεν ἀποδείξει.

Δ'. Ἀποσιωπῶ πλήθος ἄλλα λάθη, τὰ ὅποια φαίνονται εἰς τὰ ἐπόμενα· οἱ τὴν ἀσυνήθη γλῶσσαν, ὅπῃ λαλῶν οἱ Δωριεῖς, καὶ τὸν ποταμὸν Κότρη, πράγματα διόλου ἀνύπαρκτα, καὶ σημειῶ τὰ ἐξῆς ὡς περιεργα. « Τὸ τμήμα Μαλαδρῖνον, (λέγει σελ. 58) τὸ ὅποιον περατοῖ τὴν Ὀζολαίαν Λοκρίδα πρὸς ἀνατολὰς, ἀρχοῦν εἰς τρεῖς λεύγας περιπε ἀπο Ναύπακτον πλησίον τῶν νήσων Τριζονίων διὰ τῆς ἐπαρχίας Κεκεσοῦρι, ὄνομα, τὸ ὅποιο φαίνεται γὰ παράγεται ἀπὸ τὸ Κῆρες, γῆν ἀνήκασαν εἰς τὰς Φωκίδας, οἱ ὅποιοι ἐξουσίαζαν ἐκεῖ ἕνα ναὸν ἀΦιερωνόμον εἰς τὸν Ἀπόλλωνα », Ὅλον τῆτο εἶναι πλάσμα δύσμερον τῆς Φαντασίας τῆ Κ. Πηκεβίλα, ἐπειδὴ ὄνομα Κεκεσοῦρι δὲν ὑπάρχει, ἀλλ' ἦκεσε, φαίνεται κακῶς τὸ τερικικὸν ὄνομα τῆς ἐπαρχίας Κελοχεζῆρι, καὶ ἠθέλησε γὰ παρὰ τὴν τερικικὴν λέξιν ἀπὸ ἀνύπαρκτον γῆς Κῆρος

Ἑλληνικὸν ὄνομα. ἠθέλησε γὰ τοπ· θετήσῃ καὶ τὴν ΤυλοΦῶνα εἰς τὰ μέρη τῆ Ἀνεμοκαμπῆς, ὅπῃ δὲν πρέπει γὰ ἦτον, ὡς παρετηρήσαμεν, ἀλλὰ δὲν ἦτον δίκαιον γὰ πλάσῃ καὶ ποταμὸν παραρρέοντα τὰ τέχη τῆς, ὅπῃ ποταμὸς δὲν ὑπάρχει, ἔτε τὸν μικρὸν ῥυακα, τὸν διαβαίνοντα ὑποκάτω τῆς πόλεως Μαλαδρῖνε, ἢ μάλλον σχίζοντα τὸν κάμπον Βελῶς καὶ ἐνέμενον μὲ τὸν Μόρνον εἰς τὸ Στενόν, ὀνομάζων Ἰλαμον γὰ τὸν ὑπερβίβαση ἀπὸ τὴν σειράν τῶν ὄρειων τῆς Ὀζολαίας Λοκρῖδος, καὶ γὰ τὸν χύσῃ εἰς τὸ παράλιον.

Ἀφ' ἔ· ἔβαλε λαθασμένας βῆσεις εἰς τὰς τοπογραφικὰς παρατηρήσεις τε, ἦτον ἀδύνατον βέβαια γὰ ἐξηγήσῃ τὴν ἐκστρατείαν τῆ Εὐρυλίγῃς, πόθεν ἐγένετο, ἐν ᾧ εἰς τὴν ἐδικὴν μας ἐκθεσιν διακρίνεται καθαρώτατα· διὰ τῆτο λέγει (σελ. 61.) « Ἀλλὰ δὲν δύναται τις εἰμὴ γὰ πλάσῃ βικασίας προσεγγίζσας εἰς τὴν ἀλήθειαν περὶ τῆς θέσεως τῶν Μυωνίων, Ἰππέων, Μεσαπίων, Τριταμίων καὶ ἄλλων λαῶν ἀπαριθμημένων παρὰ τῆ Θεκυδίδου καὶ Πλινίου, τῶν ὅποιων ἠθέληεν εἶναι δυσκολώτατον γὰ εὐρεῖν τὴν θέσιν τῶν κωμοπόλεων τῶν, καθὼς σοχάζομαι ».

## ΙΣΤΟΡΙΚΑ.

Ἱστορικὸν κατὰ παράδοσιν τοῦ μακαρίτου Κ. Κοσμᾶ.

Μπαλάνου διδασκάλου τῶν Ἰωαννίνων.

Μετὰ τὴν ἀποθίωσιν Θωμᾶ τῆ τυράννου δεσπότη (Δῆκα) Ἰωαννίνων, καὶ τῆ δεσπότη Ἀργῆς Σπάτα, καὶ τῆ διαδόχῃ Θωμᾶ τῆ ἀπὸ Κεφαλληνίας Ἰζάν τῆ δεσπότη, ἐπειδὴ ἔμεναν τὰ Ἰωάννινα, καὶ ὅλας αἱ πόλεις, ὅπῃ ὑπέκειντο εἰς αὐτὰ δίχως αὐθέντην, καὶ ἐπειδὴ οἱ Τῆσκοι εἰς τὴν Θεσσαλίαν ἦταν δυνατοί, καὶ ἐφοβέριζαν τὰ Ἰωάννινα, καθὼς φαίνεται ἀπὸ τὸ Φερμάνι τῆ Σινάν πασιᾶ (α), ἀπεφάσισαν γὰ ὑποταχθῆν εἰς τῆς Τῆρες. Καὶ ἀφ' ἔ· ἐκίμασαν συμβῆλιον οἱ ἀρχόντες τῶν Ἰωαννίνων, ἐκλεξαν τέσσαρας πρέσβεις γὰ πηγαῖν εἰς Θεσσαλονίκην πρὸς τὸν ἐκεῖ εὐρισκόμενον Βεζύρη τῆς Τερικίας ὀνόματι Χαλήλ πασιᾶν· ἐκλεξαν ἀπὸ τὴν Φαμελιῶν τῆ Δεληπαρᾶ (αὐτὴ ἡ Φαμελιὰ σώζεται ἀκόμη εἰς τὰ Ἰωάννινα, ὅμως ἐτέρκευσε· φαίνεται δὲ γὰ ἦταν ἐκ τῆ γένους τῶν Κομνηνῶν, ἐπειδὴ εὐρῆκα εἰς τὸν Χωνιάτην Νικητᾶν, Ἱστορικὸν Βυζαντινῶν, γὰ ἀναφέρει διὰ κάποιον Γεώργιον Δεληπαρᾶν Κομνηνῶν.) ἕνα Σερμπάνον (τῆ

(α) θέλει ἐκδοθῆ ἀκολουθῶν.

να σώζονται πέντε θυγατέρες υπαυδρευμένας, αἱ τρεῖς εἰς Μέτσοβον, καὶ αἱ δύο εἰς τὰ Ἰωάννινα, ἡ μία μὲ τὸν Σάβαν, καὶ ἡ ἄλλη μὲ τὸν Κομπάτην, ἕναν παπέλην, καὶ ἄλλον ἕνα, ὅπως δὲν σώζεται τὸ ὄνομά τε, καὶ ἔτσι ἐσυμφώνησαν μὲ τὸν ἱθὺς Βεζύρη νὰ πληρόνεν μοναχὰ ἕνα ζέρι (110 παράδων Φλωρί) τὸ σπῆτι, ἤφεραν μαζίτες καὶ ἑπτὰ Τέρκες διὰ σημεῖον ὑποταγῆς. Μετὰ τὴν πρεσβείαν τῶν ἀρχόντων, ἐπήγαν καὶ οἱ ἄνθρωποι τῶν ἀρμάτων, ὅπως ἦταν εἰς τὴν δόλευσιν τῶν Δεσποτῶν, καὶ ὡς φαίνεται, ἦτον τότε ἡ ἰδία νομοθεσία τῆς Τερκίας, ἐπειδὴ εἶχαν Σπαῖδες Τιμαριώταις, ὅπως ἐπαίρναν τὸ δέκατον ἀπὸ τῆς ὑπὸ κῆρας, ἦγαν ἀπὸ τὰ εἰσοδήματα τῆς γῆς ἐπὶ ἐδάλευαν οἱ ὑπῆκοοι. Ἀφ' οὗ καὶ ἔτσι οἱ Σπαῖδες ἐπήγαν εἰς Θεσσαλονίκην εἰς τὸν Βεζύρη, ἐσυμφώνησαν, ὅπως οἱ στρατιωτικοὶ αὐτοὶ ἄνδρες νὰ ἔχων ὅλα τὰ προνόμια, τὰ ὅποια εἶχαν εἰς τὸν καιρὸν τῶν δεσποτῶν Χριστιανῶν, δηλαδή νὰ ἔχων τὰ τιμαριώταις, νὰ παίρναν τὸ δέκατον, καὶ τὸ ἐπαίρναν, ἢ τὰ συμφωνημένα καὶ συνηθισμένα ἀπὸ τὰ τιμαριώταις, καὶ εἰς κάθε καιρὸν, ὅπως ἔχει πόλεμον ὁ Σουλτάνος, νὰ πηγαίνων εἰς τὴν δόλευσίν τε εἰς τὸν πόλεμον, καὶ ἐτὶ ἐπήγαν εἰς ὅλας τὰς πολέμους δύο σχεδὸν αἰῶνας. Ὄταν ἐρχοῦνταν βασιλικὴ προσαγὴ νὰ ἐτοιμασθῶν διὰ τὸν πόλεμον, εἰδοποιῶσεν ὁ Ἀλαϊμπέης τῶν Ἰωαννίνων καὶ τὰς περίξ ἐπαρχίας, ἦγαν τὸ Δέλβινον, Ἀργυροκάστρον, Παραμυθίαν, Κόνιτσαν καὶ ἄλλας τόπους, καὶ ἐμαζώνονταν ὅλον τὸ τάγμα τῶν Τιμαριώτων εἰς Ἰωάννινα, καὶ ἀπὸ ἐδῶ ἐκινῶσαν ἔλοι μὲ ταῖς σημαίαις τῆς Ἁγίας Γεωργίας, καὶ φθάνοντας εἰς τὸ ὄρος τῆς Πίνδος πρὸς τὸ Μέτσοβον, ἐμαζώναν, ταῖς Χριστιανικαῖς σημαίαις, καὶ ἀνοργαν ταῖς Τερκικαῖς.

Εἰς ὅλας τὰς πολέμους, ὅπως ἐπήγαν οἱ Χριστιανὸι Σπαῖδες, πάντοτε ἐνίκησαν, καὶ ἔκαναν πολλὰς ἀνδραγαθίας, καὶ πολὺ ἐφθονῶνταν ἀπὸ τῆς Τερκίας. Κατὰ τὸ 1620 ὅπως ἀρχισεν ὁ πόλεμος τῆς Σουλτάνου κατὰ τῆς Περσίας, καὶ ἐδάσαξε σχεδὸν ἕως τὰ 1650 ἐπήγαν καὶ οἱ Χριστιανὸι Σπαῖδες τῶν Ἰωαννίνων καὶ τῶν περίξ ἐπαρχιῶν, ὅπως παρὰ να εἶπαμεν, καὶ ἦταν ὡς δώδεκα χιλιάδες. Ἀφ' οὗ ἐγένετο ἡ μάχη, ἐνίκησαν οἱ Πέρσαι τὰς Τέρκας, καὶ τὰς ἐχάλασαν τότε οἱ Χριστιανὸι Σπαῖδες, οἱ ὅποιοι δὲν εἶχαν ἐμβλη ἀκόμη εἰς τὸν πόλεμον, βλέποντας τὸν χαλασμὸν τῶν στρατευμάτων τῆς βασιλείας τῆς, ἐμαζώχθησαν ὅλοι, ἐπαρκαλέσαν μὲ κατάνυξιν τὸν ὕψιστον καὶ τρισυπόστατον Θεὸν τῶν Χριστιανῶν νὰ τὰς βοηθήσῃ, ἐβγαλαν ταῖς Τερκικαῖς σημαίαις, καὶ ἀνοιξαν ταῖς Χριστιανικαῖς, καὶ ὤρμησαν ὡσάν τὰ λεοντάρια ἐναντίον εἰς τὰς Πέρσας, οἱ ὅποιοι ἐκινηγῶσαν τὰς Τέρκας, τὰς ἐχάλασαν, τὰς διεσκόρπισαν, καὶ τὰς ἐκινῆγαν διὰ δύο τρεῖς ἡμέρας τόπον· τότε γυρίζοντας

ἀπὸ τὴν νίκην εἰς τὸ στρατόπεδον, ἢ ἀλυσμῶνησαν, ἢ ἀπὸ ἐνθουσιασμὸν δὲν ἔμασαν ταῖς Χριστιανικαῖς σημαίαις, ἀλλὰ μ' αὐταῖς ἐπαρρησιώσθησαν ἐμπροσθεν εἰς τὴν σκηνὴν τῆς Βεζύρης· καὶ ὁ Βεζύρης τὰς ἐκαλοδέχθηκε, τὰς ἐπαίνεσε, καὶ τὰς ἐφιλοδώρησε, ἐλυπήθηκεν ὅμως ἡ ψυχὴ τε διὰ τὴν ὑπερηφάνειαν τῶν Χριστιανῶν Σπαῖδων ἐχόντων ταῖς Χριστιανικαῖς σημαίαις, καὶ τότε διὰ πολιτικὸν μῆτε ἔπε, μῆτε ἐνέργησε τίποτε, ἀλλ' ἀφ' οὗ ἐγένετο εἰρήνη μὲ τὰς Πέρσας, καὶ ἐπέστρεψεν εἰς τὴν βασιλεύσαν ὁ Βεζύρης, ἐδιηγῆθηκε τῆς βασιλείας καὶ τῆς βαλευτηρίας τὰ ἡρωικὰ κατορθώματα τῶν Χριστιανῶν Σπαῖδων, καὶ ὅτι αὐτοὶ ἐπολέμησαν μὲ ταῖς Χριστιανικαῖς σημαίαις ὑψωμέναις. Ὁ Φθόνος καὶ τὸ μῖσος τῶν Τερκῶν κατὰ τῶν Χριστιανῶν ἐνωμένα μὲ τὴν πολιτικὴν τῆς ἐκαμενὰ συμβεβληθῆν πολλὰς φορὰς περὶ τέτοια, τέλος πάντων ἀποφάσισαν νὰ μὴν εἶναι πλέον Χριστιανὸι μὲ ἄρματα καὶ Σπαῖδες, λέγοντας, ὅτι ἂν τῶρα ἐκαμεν δόλευσιν τῆς βασιλείας, αὐρεῖον ἡμπερὲν νὰ ἀποσατήσων, καὶ τὶ κἀνομεν ὑστερα. Καὶ ἔτσι ἐξέδωκεν ἡ βασιλεία Φερμάνι, ὅπως πλέον Χριστιανὸς Σπαῖς νὰ μὴν ἔναι, καὶ ὅποια θέλει νὰ τερκεύσῃ, αὐτὸς ἔχει καὶ τὸ τιμαριώταις. Τῆτο μανθάνοντας καὶ ἀκούοντας οἱ Χριστιανὸι Σπαῖδες ἐσυγχύσθησαν ὅλοι, καὶ ἐλυπήθησαν, καὶ πολλοὶ ὄντες μὲ πλῆσια τιμαριώταις καὶ δόξαν, διὰ νὰ μὴ τὰ χάσων καὶ δυσυχῆσων καὶ νὰ μὴν ὑστερηθῶν καὶ τὴν δόξαν, ἀποφάσισαν καὶ ἐτέρκευσαν πολλοὶ Ἰωαννῖται, καὶ ἀπὸ ταῖς ἄλλαις ἐπαρχίαις, καὶ τότε φαίνεται νὰ ἐτέρκευσε καὶ ὁ Ἀλεξιαράς. Λέγειν πρὸς τέτοις, ὅτι δὲν ἐτέρκευσαν ὀλόκληραις ἢ Φαμελιαῖς, ἀλλὰ κατὰ πρῶτον διὰ οἰκονομίαν ἐτέρκευσε ἕνας ἀπὸ κάθε Φαμελιαν, καὶ μὲ τῆτο ἐφύλαξαν τὰ τιμαριώταις καὶ τὰ εἰσοδήματά τε. Ὁ ἴδιος Ἱεροδιδάσκαλος Κοσμάς Μπαλάνος ἔλεγε, ὅτι καὶ ὁ Ἀσλάμπης δὲν ἦταν ἀπὸ τὸ παιδομάζωμα (α), ἀπὸ Βεῖτσαν τῆς Ζαγοριῆς, ἀλλὰ ἀπὸ τὸ τάγμα τῶν Σπαῖδων· ἐκ τῆς ὁποῖε συνάγεται, ὅτι οἱ περισσότεροὶ Τερκοὶ τῶν Ἰωαννίνων εἶναι ἀπὸ τὸ παιδομάζωμα, καὶ ἀπὸ τῆς Σπαῖδες, ὅπως ἐτέρκευσαν.

Ὅσοι δὲ τῶν Ἀρχόντων τῶν καὶ Ζαϊμιδίων λεγομένων ἔμεναν δυσυχεῖς καὶ πτωχοὶ, διὰ νὰ ἡμπορέσων νὰ ζήσων, ἐβαλαν τὰ παιδιὰ τε καὶ ἐμάθαν τίχναι, καὶ ἄλλοι ἐδόθησαν εἰς τὴν σπουδὴν τῶν γραμμάτων, καὶ εἰς τὸ ἐμπόριον. Ὁ Σερμπάνος καὶ Σεγδερῆς, οἱ ὅποιοι δὲν ἠθέλησαν νὰ τερκεύσων, ἐβαλαν τὰς υἱὰς τε καὶ ἐμάθαν τὴν χρυσοχοικὴν τέχνην, καὶ ἐγεναν ἐπιτηδείωτατοι τεχνῖται. Ἐπειδὴ καὶ τὴν σήμερον οἱ Καλαρῦτιῶται χρυσοῖ, ὅπως δόλευσεν τὴν σφουρισμένην τέχνην μὲ ἐκεῖνα τὰ στρα-

(α) Βλ. τὴν περὶ τούτου ἱστορίαν θέλομεν ἐκδώσει ἀκολουθῶς.

καὶ λαλέδια με σχεδία, Σαγδορέτα λαλέδια τὰ ὀνομάζον, καὶ αὐτὴ ἢ τέχνη τῆ Σαγδορῆ ἀπέρασε καὶ εἰς τὰς Καλαρῦτιώτας χρυσοκῆς, καὶ σώζεται ἕως τὴν σήμερον.

Τῶ Σερμπάνε καὶ τῆ Σαγδορῆ αἱ οἰκογένειαι εἶναι αἱ πλέον εὐγενεῖς τῶν Ἰωαννίνων, καὶ πάντοτε ταῖς εἶχαν εἰς μεγάλην ὑπόληψιν. Καὶ μὲν ὅλον ὅπῃ μετὰ ταῦτα ἀπὸ τὸ ἐμπόριον ἐπλήτισαν διάφοραι αἰῶναι οἰκογένειαι, μὲν ὅλον τὸ ἀπὸ τῆ Σερμπάνε καὶ Σαγδορῆ τὴν οἰκογένειαν ἐγένοντο προεστοὶ τῶν Ἰωαννίνων, ὡς οἱ εὐγενέστεροι τῆ τόπῃ καὶ ἕως σχεδὸν τῆς 1700 ἐπροέβουσαν αὐταῖς αἱ Φραμυλιαῖς. Ταῖς αὐταῖς πληροφορίας ἔδωκε κάποιος Χριστόδουλος Ντελής χρυσοκῆς Καλαρῦτιώτης αὐτὸς ἐδιηγῆτο, ὅτι ὁ πάππος τῆ καὶ οἱ ἀδελφοὶ τῆ πάππος τῆ ἦσαν δῆλοι καὶ μαθηταὶ εἰς τὸν Σερμπάνον καὶ Σαγδορῆν, ἀπὸ τῆς ὁποῖας ἐμαθῶν καὶ τὴν χρυσοχοικὴν τέχνην καὶ τὴν ἐμετάδοσαν εἰς διαφόρους εἰς τὸ χωρίον. Καὶ ἐπειδὴ ἦσαν προεστοὶ τῆς πόλεως οἱ ἐπὶ τῆς Σερμπάνος καὶ Σαγδορῆς, ἔκαμαν εἰς Καλαρῦταις καὶ τῆς δέλης τῆς καὶ μαθηταῖς τῆς προεστῆς, τὸν Ἀθανάσιον Ντελήν, καὶ μετὰ τὴν δύναμιν τῶν αὐθεντικῶν τῆς ἔκαμαν αὐτοὶ τῆς μύλης, καὶ τὰ μοντάνια εἰς τὸ ποτάμι καὶ εἰς τὴν χώραν, τὰ ὅποια τὰ ἔχον τῶρα οἱ ἐγγονοὶ τῆς καὶ δυσέγγονοὶ τῆς.

Τὴν τὴν ἱστορίαν τὴν ἐδιηγῆθη καὶ ὀμακαριτῆς Νικόλαος Γλυκὺς εἰς Βενετίαν, ὅπῃ ἀπέθανεν εἰς τῆς 1790 ὄντας 114 ἐτῶν, τόσον διὰ τὸ παιδομάζωμα, ὡσάν καὶ διὰ τῆς Σπαίδες, ὅπῃ ἐτέρκευσαν καὶ μάλιστᾳ ἐπρόσθεσαν, ὅτι καὶ οἱ ἐδικοί τῆς πρόγονοι ἦσαν ἀρχόντες Ζαϊμίδες καὶ Τιμαριῶται, καὶ μετὰ τὸ θέσπισμα τῆς ἐξώσεως τῶν Χριστιανῶν Σπαίδων, διὰ νὰ μὴ χάσεν οἱ παππῆδες τῆ τὸ τιμαριῶτες, ἐτέρκευσαν ἕνας ἀδελφὸς τῆ πάππος τῆ, λεγόντας, ὅτι ἀπὸ τὴν Φυλὴν αὐτῆ σώζονται ἀπόγονοι, καὶ εἶναι κάποιος Ἀλήμπης, τὸν ὁποῖον ὁ μακαριτῆς ἔλεγεν ἐξ ἀδελφόν τῆ, καὶ ὅς τις ἦταν ὁ πατέρας τῆ Μεχμέτ ἐφένδη· ἀφ' οὗ ἐγνωρίσθη καλὰ (λέγει) μετὰ τὸν ἐπὶ τῆς Μεχμέτ ἐφένδη, τὸν ἐρώτησε διὰ τὴν γενεαλογίαν του, καὶ τοῦ ἐδιηγῆθη καὶ αὐτὸς καὶ τὸ παιδομάζωμα, καθὼς καὶ τὸ ἐτέρκευμα τῶν Ζαϊμίδων καὶ Σπαίδων Χριστιανῶν. Διὰ τῆς προγόνους τῆ ὅμως ὅτι ἦτον ἀπὸ τῆς Σπαίδες, ὅπῃ ἐτέρκευσαν, ὄντας δεισιδαιμονέστατος Τῦρκος, τὸ ἀρνήθη, ἐξηγούντας το αἰθίως, μετὰ τὸ νὰ μὴν ἠθέλε νὰ κατάγεται ἀπὸ Χριστιανῆς, ὅτι τὰ ἅλα εἶναι ἐδικοί τῆς Φυλῆς τῆ Γλυκῆ, ὅχι ὅμως ἀπὸ πατέρων, ἀλλ' ἀπὸ μητέρων, καὶ ἐπλαθε τὸ δένδρον τῆς γενεαλογίας τῆ ὡς ἀκολούθως.

Ὅτι ὅταν οἱ Ἰωαννῖται ἐπαράδοθησαν εἰς τῆς Τῦρκους μετὰ τὸ μέσον τῆ Χαλλήλ πασιᾶ, ὅταν ἦτον εἰς Θεσσαλονίκην, ὡς ἀνωτέρω εἶπαμεν,

καὶ ἤφθον οἱ Ἰωαννῖται πρέσβεις τῆς ἐπὶ τῆς Τῦρκους, ὁ ἕνας ἀπὸ τῆς ἐπὶ τῆς ἦτον ὀπροσπάππος τῆ, καὶ αὐτὸς ἐπῆρε γυναῖκα μίαν θυγατέραν τῆ Γλυκῆ, ἐξ ἧν κατάγεται αὐτὸς καὶ ἡ οἰκογένειά τῆ. Οἱ Ἰωαννῖται Τῦρκοι διηγούντες καὶ τὴν ἐφεξῆς ἱστορίαν τὴν μυθώδη περὶ τῶν ἐπὶ τῆς πρωτοελθόντων Τῦρκων εἰς Ἰωάννινα ἔτοι ὄντες νέοι καὶ ἀνύπανδροι ἐζητήσαν νὰ ὑπανδρευθῆν εἰς Ἰωάννινα, καὶ μετὰ τὸ νὰ μὴν τῆς ἔδιδαν οἱ Χριστιανοὶ ταῖς θυγατέρας τῆς, ἀποφάσισαν νὰ ταῖς πάρην σανικῶς. Καὶ μίαν ἡμέραν ἐν ᾗ εὐγαμῶν αἱ γυναῖκες μετὰ ταῖς θυγατέρας τῆς ἀπὸ τὸ κάστρον εἰς περιδιάβασιν, ἢ καθὼς ἄλλοι λέγουσι ἀπὸ τὴν ἐκκλησίαν, ἐχύθησαν οἱ ἐπὶ τῆς Τῦρκοι, καὶ ἀρπαξάν ἀπὸ ἕνα κορίτσι ὁ καθεὶς, τὸ ἐσκέπασσε μετὰ τὸ ἀπανωφῆ τῆ, ὡς μέλωμα, κατὰ τὴν συνήθειάν των, καὶ τὸ ἐπῆρεν εἰς τὸ σπῆτι τῆ, καὶ ὁ τῆς αὐτὸς ὀνομάζεται, ὡς λέγουσι, καὶ τὴν σήμερον Ἐφτάμπηλας. Αὐτὰ ὅμως εἶναι παραμύθια, ἐπειδὴ οἱ ἐπὶ τῆς Τῦρκοι εἰς ταῖς ἀρχαῖς τέτοιαν ἀταξίαν δὲν ἠμπορῶσαν νὰ κάμνουν, ἐν ᾗ οἱ Χριστιανοὶ ἔχον τὰ ἀρματα καὶ τὸ Φερίον εἰς τὸ χέρι, ὡς Σπαῖδες ὅπῃ ἦσαν.

## ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ.

### Περὶ Μελισσῶν (Ἀκολυθία).

#### Διοίκησις καὶ ἐργασία τῶν Μελισσῶν.

Πλησιάζοντας ἡ ἀνοιξίς, αἱ μέλισσαι πασρεύουν τὰ κηνιά τῆς, ἐβγάξουν ἐξω τὰ ἀποθήκισμένα καὶ ἀχρεῖστα αὐγά, καὶ ταῖς ψόφιας μέλισσαις, ἐκ τῶν ὁποῖων μέγας ἀριθμὸς εὐρίσκεται κάποτε εἰς τὸν πάτον τῆ κηνίς, κόπτειν ἀπὸ ταῖς κηρπιταῖς ταῖς μεχλιασμένας ἢ διαφθαρεμένας ἀκρας, καὶ ταῖς ποδιὰ ξηραῖς, ὅπῃ δὲν ἠμπορῶν νὰ κρατήσεν τὰ αὐγά, τὸ μέλι καὶ τὴν ὕλην, ἀπὸ τὴν ὁποῖαν μέλει νὰ κατασκευασθῆ τὸ κηρί, καὶ τὰ ἐβγάξουν ἐξω ἀπὸ τὸ κηνί, διὰ νὰ μὴ συνάξεται ἀκαθαρσία καὶ σῆψις. Καὶ ἐπειδὴ ἡ λεγομένη πρόπολις (ὑλητις ἐπιτικώδης χρώματος κοκκινωπῆ) μετὰ τὴν ὁποῖαν ἀλείφειν ἀπὸ μέσα τὸ κηνί των, καὶ κλείειν ταῖς χαραμάδες, ἢ μικράς τε τρύπας, λαμβάνει συνεχὰ τὸν χειμῶνα μίαν κακὴν μυραδίαν, τὴν ἀνοιξὴν τὴν ζύειν καὶ βάζειν ἄλλην ναπήν. Εἰς κοντολογία, δὲν ἀφίνεν τίποτε ἄλλο μέσα εἰς τὸ κηνί των, εἰμὴ αὐγά, μέλι, ὕλην διὰ κηρί καὶ κηρί καμωμένον.

Ἀφ' ἧς πασρεύσεν καλὰ καλὰ καὶ ἐτοιμάσεν τὸ κηνί των, τότε πλεον ἐβγαίνεν εἰς τὰς πεδιάδας διὰ νὰ βάλειν εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνα ὅπῃ τὸν χειμῶνα ἐξώδευσαν. Πρῶτον ὅμως φροντίζεν διὰ τὴν γέννησιν, καὶ ἐπομέως διὰ τὴν σύναξιν τῆς τροφῆς.

Ἡ Φιλοπονία τῶν μελισσῶν εἶναι τόσο μεγάλη, ὥστε δὲν βλέπει κάμμιαν νὰ εὐρίσκειται χωρὶς ὑπηρεσίαν κατὰ τὸν καιρὸν καὶ τὴν περίστασιν, καὶ ὅσας εἶναι ἀκαμάτους καὶ δὲν ἐργάζονται, ταῖς Φονεύει, ἢ ταῖς διώχων ἀπὸ τὸ κρηνί. Αἱ γερόντισσας ἀφ' ἧ ἀδυνατήσων καὶ δὲν ἠμπορῶν νὰ ἐργασθῶν, ἐβγαίνων συχιά μοναχῶν τῶν διὰ νὰ ψοφήσων ἐξω ἀπὸ τὸ κρηνί.

Ὅσας εἶναι νέας καὶ γεραῖς, μόνον τὴν νύκτα, ἢ ὅταν ἦναι κακοκαιρία, ἀναπαύονται, καὶ ὁ τρόπος τῆς ἀναπαύσεώς των εἶναι νὰ μαζεύονται εἰς σχῆμα κεβαριῆ, ἢ σεφανιῆ, ἔχουσαι συναλλήλως περιπεπλεγμένους τὸς πόδας.

Μερικαῖς Φοραῖς τὸ Φόρτωμα, ὅπῃ κεβαλῶν ἀπὸ τὰς πεδιάδας εἶναι τόσο βαρὺ, ὥστε ὑποκάτω εἰς τὸ βᾶρος χάνονται καὶ ὅταν δὲν εὐρίσκειν ἐκεῖ πλησίον τῶν ἀνθῶν, τότε πηγαίνων ζητῶντας καὶ τρεῖς καὶ τέσσαρας ὥρας μακρὰν καὶ τῆτο γνωρίζεται ἀπὸ τὴν σκίην πολλὰ μακρινῶν ἀνθῶν τὴν ὁποίαν βλέπει κἀνεὶς ἐνίοτε νὰ φέρων εἰς τὸ κρηνί των. Ὅταν εὐρίσκειν κάμμιαν καλὴν βοσκὴν, τότε ἄλλαις συνάξων ὕλην διὰ κρηί, ἄλλαις μέλι, καὶ τὰ κεβαλῶν μαζὶ εἰς τὰς κοινὰς ἀποθήκας, ἀφ' ἧ λαβὼν τὸ ἀρκετὸν διὰ τὴν τροφὴν των, καὶ ἐξακολουθῶν νὰ πηγαίνων εἰς τὴν ἰδίαν βοσκὴν, ἕως ὅτε εὐρίσκειν εἰς τὰ ἀνθῶν τὴν χερίσιμον εἰς αὐτὰς ὕλην. Ἀπὸ τὴν ἀφάρτησιν ὅμως τῆς ὕλης ταύτης ἐδεμια βλάβη προξενεῖται εἰς τὸς καρπὸς ἢ τὰ ἀνθῶν.

Ἐκεῖναις ὅπῃ δὲν πηγαίνων τελείως εἰς τὰ ἀνθῶν, πηγαίνων ζητῶντας τὴν πρόπολιν διὰ νὰ συγκολλήσων μ' αὐτὴν τὰς κηρήθρας, νὰ χρίσων τὸ ἐσωθεν τῆ κρηνίου, καὶ νὰ σκεπάσων τὰ χοντρά ἔιτομα, τὰ ἔποια Φονεύονται μὲ τὰ κεντρία των, δὲν ἠμπορῶν νὰ τὰ σηκώσων διὰ νὰ τὰ ἐβγάλων ἐξω αὐτὰ δὲ εἶναι τὰ σαλιγκαρία ἢ ἄλλα τοιαῦτα ζώφια, τὰ ὁποῖα τρυπῶνων μέσα εἰς τὸ κρηνί, καὶ τὰ βαλσαμώνων διὰ νὰ εἰσῶμεν ἔτω, διὰ νὰ μὴ σαπίσων καὶ προσενήσων δυσωδίαν.

Αἱ προμηθεύτριας, ἔγνων ἐκεῖναις, ὅπῃ ἐβγαίνων εἰς τὰς πεδιάδας διὰ νὰ συνάξων τὰ ἀναγκαῖα διὰ τὰς ἐργασίας των, ἐπιστρέφων μὲ τὰ φορτία των μετὰ μίαν ἢ δύο ὥρας, καὶ ὅλην τὴν ἡμέραν πηγαίνων ἐρχονται πολλὰς Φοραῖς ἀναλόγως μὲ τὰς δυνάμεις των, τὸν καιρὸν καὶ τὸ μέγεθος τῆς ὁδοῦ.

Ἡ διαρκεία τὸ ψύχος τῆς ἀνοιξίως, ἢ τῆς φθινοπώρης αἱ μέλισσας δὲν εὐγαίνων ἀπὸ τὸ κρηνί τους πρὶν τῆς ἀνατολῆς τοῦ ἡλίου, καὶ ἐμβαίνων ὀπίσω πρὶν τῆς ὄψεως. Ἀλλ' εἰς τὸ τέλος τῆς ἀνοιξίως, καὶ κατ' ὅλας τὰς ὥρας τῆς καλοκαιριῆς ἡμέρας, ἐβγαίνων μετὰ μίαν

ὥραν τῆς αὐγῆς, καὶ ἐπιστρέφων ὅταν σερβήσων. Πάντοτε δὲ πρὶν ἐβγῶν ἐξω εἰς τὰς πεδιάδας αἱ τρεῖς ἢ τέσσαρες πρώταις μέλισσας, αἱ ἰποταῖς ἐβγαίνων τὸ πρῶτον, φαίνεται ὅτι ἐβγαίνων διὰ νὰ προειδοποιήσων τὰς ἄλλαις, ἂν ἦναι καλὴς ὁ καιρὸς διὰ νὰ πηγαίνων ν' ἀνθολογήσων. Ἐπειδὴ, ἂν δὲν τὸν νομίσων καλὸν, γυρίζων ἰπίσω χωρὶς βοήθην, καὶ τότε ἴσως πρῶτον τὰς διαφορὰς ἐργασίας των, ὅπῃ ἔχων μέσα εἰς τὸ κρηνί. Καὶ ἐν τούτῳ ὅμως ἐβγαίνων πάλιν μερικαῖς ἀπὸ καιρὸν εἰς καιρὸν, διὰ νὰ παρατηρῶν τὴν μεταβολὴν τῆς ἀτμοσφαιρίας, καὶ ἂν νομίσων ἀρμόδιον τὸν καιρὸν διὰ νὰ ἐβγῶν, ξαναεμβαίνων κτυπῶντας τὰς πτερύγας εἰς τὸν πάτον τῆ κρηνί, καὶ τότε αἱ μέλισσας προετοιμάζονται ν' ἀναχωρήσων.

Ἀπ' ἐκεῖναις, ὅπῃ μένων μέσα εἰς τὸ κρηνί, ἄλλαις διώχων ταῖς σφήκαῖς, τὰ σιερσένια καὶ ταῖς ξέναις μέλισσας, καὶ κάθε ἔντομον ὅπῃ ἤθελε νὰ ἔμβῃ μέσα, ἄλλαις ξεφορτίνων ταῖς συντρόφισσας των, ὅπῃ ἐρχονται ἀπὸ τὰς πεδιάδας μὲ τὴν ὕλην τῆ κρηνί, καὶ τὴν μετακομίζων εἰς τὰς ἀποθήκας, ἢ τὴν τρώγων διὰ νὰ τὴν μεταποιήσων διὰ τῆς τροφῆς των εἰς ἀληθῆς κηρίον, καὶ νὰ κάμων μὲ αὐτὸ τὰς κηρήθρας.

Εἶναι καὶ ἄλλαις, αἱ ὁποῖαις παρέρχων τὸ κρηνί, χρίζων μὲ τὴν πρόπολιν τὰ ἔχοντα χρίσεως ἀνάγκην, καὶ καταγίνονται νὰ στερεώσων, νὰ ἐξομαλίσων, νὰ μετασχηματίσων, νὰ αἰξήσων, νὰ μακρύνων, νὰ πυκνώσων, ἢ νὰ ὀλιγοστεύσων τὰς κηρήθρας κατὰ τὴν ἀνάγκην των, ἐπειδὴ ἐνίοτε τὰς ὀλιγοστεύων, διὰ νὰ γενήσων τὰ αὐγά της ἡ βασίλισσα, καὶ ἄλλοτε τὰς πυκνώνων διὰ νὰ βάλων τὸ μέλι. Ἄλλαις χύνων μέσα εἰς τὰς τρύπας τῶν κηρηθῶν, ὅπῃ εἶναι μικρὰ μελισσόπυλα εἰς εἶδος σκυλῆκων, τὴν ἀναγκαῖαν εἰς αὐτὰ τροφὴν διὰ νὰ αἰξήσων, καὶ τῆτο εἶναι εἶδος ἀφρῆ ἢ χυλώδες τινος ὕγρῆ. Ἄλλαις φράζων ταῖς τρύπαις, ἔτων τὰ σκυλῆκια ταῦτα ἦναι κοντὰ νὰ πτεροφυήσων, καὶ ἄλλαις ταῖς ξεφράζων, ὅταν μετασχηματισθῶσων εἰς μικρὰς μέλισσας.

Εὐρίσκονται καὶ μερικαῖς, ὡς ἐβλέθη, αἱ ὁποῖαις συνοδεύων τὴν βασίλισσαν, τῆς ὁποίας ὅλη ἡ ἀσχολία εἶναι νὰ περιέρχεται ταῖς τρύπαις τῶν κηρηθῶν διὰ νὰ ῥίχνῃ τὰ αὐγά της.

Οἱ ἀκαμάταις δὲν κάμνων κάμμιαν ὑπηρεσίαν, καὶ μέσα εἰς ἕνα κρηνί δὲν χρησιμεύων εἰς ἄλλο εἶμῃ εἰς τὴν τεκνογονίαν τῆς βασίλισσης.

[Ἀκολουθεῖ.]

Περὶ τοῦ πῶς νὰ γεννοῦν πολὺ τὸν χειμῶνα αἱ ὀρνίθες.

Διάλεξαι μερικαῖς ἀπὸ ταῖς ὀρνίθας σὲ ταῖς καλῆτερας καὶ νεώτερας

Ἐπειδὴ αὐ παλαιᾶς, δηλ. τεσσάρων ἢ πέντε χρόνων, δὲν χρησιμεύον πλεον εἰς ἄλλο, εἴμὲν νὰ πωληθῆν, ἢ νὰ μαγειρευθῆν), κλεισαίταις εἰς ἓν μέρος ζεσόν, εἰς κατώγι δηλ. ἢ ἀχῆρι, διὰ νὰ μὴ ταῖς τρώγην αἰ ἄλλαις τὸ Φαγιτῆς· ἐκεῖ μέσα αὖς εὐρίσκεται πάντοτε ἡ κοπριά ζεσῆ. Δίδεται κηλίαι ζεσόν μισοβρασμένον, ἀραποσίτι, ψίχαν ψωμί, χόρτα ἢ ὄπαιρικὰ λιανισμένα, καὶ κοσκινίδια κάθε εἶδος γνησιμάτων. Ἄν θέλῃς νὰ ταῖς κάμῃς νὰ ζεσαθῆν καὶ περισσότερον, δίδεται καὶ ἀπὸ καιρὸν εἰς καιρὸν κωνάβηρι, ἢ σπόρον τσηκνίδας, ὅταν εἶναι εἰς τὸν καιρὸν τε, ἢ καὶ τὴν ἰδίαν τσηκνίδα ζηραμένην ἀπὸ τὸ καλοκαίρι καὶ βρασμένην μὲ νερόν. Ἡ τροφή αὕτη συχνοδιδόμενη ἤμπορεῖσε νὰ προξενήσῃ καὶ μεγαλιτέραν θερμότητα.

Μερικοὶ, διὰ νὰ κάμῃν ταῖς ὄρνιθας νὰ γενῆν πολὺ τὸν χειμῶνα, ταῖς ταγίζουσι τὸ ἑσπέρασ καπυριασμένον ψωμί, καὶ μασκευμένον εἰς τὸ κρασί, ἀπὸ τὴν προλαβῆσαν νύκτα.

Πρέπει ὅμως, ὅταν εἶναι κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον κλεισμένας αἱ ὄρνιθες νὰ μὴ ταῖς λείψῃ τὸ Φαγιτὸν, καθὼς καὶ τὸ καθαρόν καὶ θερμὸν νερόν της. ἐπειδὴ ἄλλως πεπιδιάζουσι (ἀποκτείν τὸ πάθος τῆς πεπίδας κάτωθεν τῆς γλώσσης). Ἀναγκαῖον δὲ εἶναι πρὸς τέτοις νὰ ταῖς προσέχη κάνας πάντοτε, νὰ ἀνακατόνῃ ἢ νὰ ἀλλάξῃ συχνὰ τῶν Φωλεῶν της τὰ ἀχυρα διὰ τὸν προειρημένον λόγον.

Μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἀφ' ἧς τὰς κλείσῃς, φροντίσαι νὰ σημειώσῃς ἐκείνας, ὅπῃ κάμῃν καλὰ τὸ χρέος των, διὰ νὰ ταῖς ἀφήσῃς ἐκεῖ, χωρίζοντας ἐκείνας, ὅπῃ ἐξιδεύουσι τὸ Φαγιτὸν ἐπὶ ματαίῳ.

## ΠΟΙΚΙΛΑ.

Πολλὰ καὶ διάφορα συνήθειαι επικρατοῦσι εἰς τὸ ἔθνος μας, αἱ ὅποια κατὰ μέγα μέρος εἶναι λείψανα τῶν ἐξ ἀμνημονεύτων χρόνων ἐξωμένων εἰς τὰς προγόνους μας ἐθίμων, πολλαὶ δὲ προσετέθησαν μετὰ ταῦτα ἀπὸ τὴν ἐπιμιξίαν διαφόρων ἔθνων. Ἐκ τῶν τινὲς δὲν ἔχουσι φανεράν τὴν αἰτίαν, ἐκ τῆς ὁποίας προήχθησαν, ἀλλὰ δύναται τις νὰ ἐξηγήσῃ πηλλὰς, ὅτι ἐπλάσθησαν μὲ σκοπὸν ὠφελείας ἀπὸ φρονίμου ἀνθρώπου· διὰ νὰ ἐμπνεύσῃ ὅμως περισσότερον σέβας εἰς τὸν λαόν, καὶ νὰ καταπέμψῃ τὰς ἀνθρώπους ἐνπειθεῖν εἰς τὰς σωτηριώδεις ταύτας συμβε-

πᾶς, τὰς ἐνέδουσαν μὲ χαρακτηριστῆρα ἐξωτερικῆς ὑπὲρ ἀνθρώπου δυνάμεως· ἔθος ἀρχαῖον εἰς ἀμαθῆ ἔθνη νὰ προσαρασκευάζουσι τὰ πνεύματα, ὡς ἄλλοτε μὲ προκηρύξεις χρησμῶν ἢ μὲ ἀποβήτες συνομιλίας νυμφῶν. Ἐκ τῶν θέλει ἐκθέσωμεν ὅσας δυνήσωμεν, προδέτοντες ἢ τὰς εἰκασίας μας, αἱ ὅποια πιθανόν νὰ μὴν ἐξηγῶσιν ἀκριβῶς τὰς αἰτίας, ἐκ τῶν ὁποίων προήχθησαν, ἀλλ' ἡμεῖς προβόλλομεν μόνον τὴν γνώμην μας, καὶ οἱ ἀναγνώται αὖς παραδεχθῶσιν ὅποιαν ἐξηγήσωσιν. Εἶναι ἢ πολλαὶ συνήθειαι, τῶν ὁποίων δὲν δύνανθεθα νὰ δώσωμεν κάμμιν ἐξήγησιν, ἀλλὰ καὶ αἰται θέλει ἐκτεθῶσιν ἀκολέθως· καὶ ὁ περιεργὸς ἀναγνώτης αὖς προσπαθήσῃ νὰ ἐνοήσῃ τὴν κατ' αὐτὸ αἰτίαν τῆς ἀρχῆς αὐτῶν. Ἐκείνο ὅμως ὅπῃ ἐμπρεῖμεν νὰ εἰπώμεν μὲ κάποιαν πιθανότητα, εἶναι, ὅτι χωρὶς ἀποχεῶσαν αἰτίαν δὲν γνωρίζομεν νὰ προῆλθε κάμμιν τοιαύτη συνήθεια.

Z. A.

## Προβλήματα.

Διὰ τί δὲν δίδου τὴν νύκτα Φωτῖαν εἰς τὰς χωρῖκὰς οἰκίας; — Αἱ περισσότεραι οἰκίαι εἰς τὰ χωρία εἶναι κατασκευασμέναι ἀπὸ καλάμην σίτε, ἢ ἔχουσι σωρὸς ξηρῆ χόρτε θημωνιασμένους ἐντὸς τῶν οἰκημάτων· ὅποιος δὲ ζητήσῃ Φωτῖαν, φυσικὰ θέλει λάβεῖ ἢ κάεθῆναι, ἢ θαυλὸν ἀναμμένον, ὡσεὶ ὀλίγη πνοὴ ἀνέμου ἤμπορεῖσε νὰ φέρῃ ὀλέθρια ἀποτελέσματα· ἴσως λοιπὸν θέλοντες νὰ προφυλάξουσι οἱ φρονίμοι τὰς οἰκίας ἀπὸ κίνδυνον, ἐπεσκίασαν τὸν πραγματικὸν ἐκ τῆ κινδύνου τῆς πυρκαϊᾶς φόβον μὲ φόβητρον μουικῆς καὶ ἀοράτου κακῆς ἐπιβροῆς, διὰ νὰ κάμωσι τὰς ἀνθρώπους προφυλακτικώτερας.

Διὰ τί δὲν ἀνοίγουσι τὴν νύκτα τὰς οἰκίας, εἰς τὰς ὁποίας εὐρίσκεται λεχοῦσα γυναῖκα; — Δὲν εἶναι βέβαιον, ὅτι τὴν βαρεῖ ἀπ' ἐξω, ὡς λέγουσι, ἀλλ' ἐπειδὴ αἱ οἰκίαι τῶν χωρίων, εἰς τὰς ὁποίας φυσικὰ πρῶτον ἐμορφώθησαν αἱ τοιαῦται προλήψεις, ἔχουσι ἓνα καὶ μόνον χῶρισμα, καὶ τὸ συνεχὲς ἀνοιγόμενον τῆς θύρας ἐν καιρῷ νυκτός ἤμπορεῖσε νὰ βλάψῃ τὸ εὐπαθὲς κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν σῶμα τῆς γυναίκος, ἴσως διὰ τοῦτο οἱ φρονιμώτεροι ἐφρόντισαν μὲ αὐτὸ τὸ ἐξωτερικῆς κακῆς ἐπιβροῆς φόβητρον νὰ προφυλάξουσι τὰς ἀσθενεῖς γυναῖκας ἀπὸ πραγματικὸν κίνδυνον.

Διὰ τί λέγουσι ὅτι δὲν πρέπει νὰ κοιμῶται κανεὶς εἰς τὴν ὄσρεχαν δηλ. εἰς τὴν ἄκρην τῆς σέγης τῆ ὄσπητις; — Ἴσως θέλοντες νὰ προφυλάξουσι τὰς ἀνθρώπους ἀπὸ τὸν κίνδυνον τῆς πτώσεως τινὸς λίθου ἢ κεραμί-

δος, ἢ τις ἤμπορεσε νὰ προέλθῃ ἀπὸ τὴν διάβασιν γάτας, ἢ ἀπὸ ζῶν, ἢ ἀπὸ βλάβην σεισμῶ τινῶν, ἐπλάσαν ἀνύπαρκτον κίνδυνον ἐξωτερικῆς κακῆς δυνάμεως.

### ΓΛΩΣΣΟΓΡΑΦΙΑ.

**ΣΚΑΡΙΪΖΩ.** Εὐγάζω εἰς βοσκὴν τὰ ποιμνία· σκαρίζων σημαίνει καὶ τὸ εὐγαῖον εἰς τὴν βοσκὴν· σκάρισαν τὰ πρόβατα· γίνεται ἀπὸ τὸ Ἑλληνικὸν Σκαίρω.

**ΣΚΙΑΪΖΟΜΑΙ.** Φοβῶμαι, ἐπήγαγε δὲ ἵκ τῆ ἀπὸ σκιῶν ἢ Φαντασμάτων γινομένη Φόβος, καὶ τὰρα σημαίνει τὸ ἀπλῶς Φοβῶμαι.

**ΣΟΡΨΟΥΨΩΜΑ (τὸ).** Οὕτω λέγεται τὸ εἰς τὸ ἐσπέρας μεταξὺ ἡμέρας καὶ νυκτὸς διάστημα ἀπὸ τὸ Ἰσορροπία.

**ΣΤΑΦΝΙΪΖΩ.** Βάνω εἰς τάξιν· ἐκ τῆ Ἑλλ. Σταθμίζω, ἀπὸ τῆ σταφνή (στάθμη).

**ΣΤΙΒΑΪΖΩ.** Ἐκτὸς τῆς σημασίας τῆ, σωρεύω κατὰ τάξιν, λέγεται καὶ ἐπὶ βαρβαρίων. Στιβάζει τὸ βαρβάκι, δηλ. τὸ κτυπᾷ μὲ τὴν τετωμένην χορδὴν διὰ νὰ ἀνοίξῃ.

**ΣΤΡΩΜΑΤΙΪΑ (ἡ).** Τὸ σρώμα, ἐπάνω εἰς τὸ ὅποιον προσαρμόζονται τὰ ξύλα τῆ σαμαρίου τῶν ἀχθοφόρων ζῶων.

**ΣΤΕΛΙΩΪΝΩ.** Βάνω τὴν ξυλίνην λαβὴν εἰς τὰ γεωργικά, ἢ ξυλουργικά ἐργαλεία, τὸ κοινῶς Στελιάρι.

**ΣΤΗΛΩΪΝΩ.** Στερεώνω εἰς ἓν μέρος· λέγεται καὶ Ἐσήλωσε τὰ μάτια τέ, ἀντὶ τῆ προσήλωσε τὸ βλέμμα τέ.

**ΣΥΓΚΟΨΜΙΣΣΑ (ἡ).** Οὕτω λέγει ἡ γυναῖκα δι' ἄλλην σύζυγον τοῦ ἀνδρός της εἴτε ἀποθανῆσαι, εἴτε ζῶσαν χωρισμένην. Παροιμ. Σὰν κακῆς συγκόμισσαις· ἴσως ἐκ τῆς Σὺν Προθ: καὶ τῆ Κοσμῆ, ὡς λαβῆσαι τὸν αὐτὸν ἀνδρα. Εἰς τὴν Πελοπόννησον λέγονται Σύγγραιαι.

**Σύσμα (τὸ).** Τόπος, εἰς τὸν ὅποιον συχναίνει τὸ ζῶν· "σύσμα τῶν παλιῶν", ἐπὶ οἱ χαρακτῆρες τῆ προσωπῆ, τὰ λεγόμενα εἰς ἄλλο μέρος μυσίδια· ἡ δὲ ἔχει καλὰ σύσματα.

**ΣΥΡΜΗΪ (ἡ).** Ἐκτὸς τῆ συρμῆς, ἢ ἐπιδημία λέγεται καὶ οὕτω.

**ΣΥΨΡΑΧΟ (τῆ).** Ἡ συνεχομένη κορυφὴ σειρῶς τινῶν ὄρεων.

**ΣΦΥΡΙΪΔΑ (ἡ).** Σφαιροειδὲς τι πλέγμα ἀπὸ βερλα, τὸ ὅποιον μεταχειρίζονται εἰς τὰ ἐλαιοτριβεῖα, διὰ νὰ θλίβων ἐν αὐτῷ ταῖς ἐλαίας μὲ τὸ πιεστήριον καὶ νὰ εὐγάζων τὸ λάδι ἀπὸ τὰς τρύπας.

**ΤΡΟΒΙΑΣ (ῆ).** Πέτρα προγγυλή, τὴν ἵποιαν μεταχειρίζονται διὰ τριψιμον· ἢ παραγωγὴ τε Φανερὰ, ἐκ τῆ Τρίβου.

**ΤΟΥΜΠΑΝΙΑΪΖΩ.** Εἰς τὰ μέρη τῆς Ἀκαρνανίας συνηθίζων πρὸς ἀσεισμόν, ὅταν κοιμᾷται τις, πηγᾶναι ἄλλος καὶ σφυρίζει εἰς τὸ αὐτὸ τε ἐλαφρὰ κατ' ἀρχὰς καὶ βαθμυδὴν αὐξάνων τὴν δύναμιν τῆ σφυρίσματος· ἐκ τῆ καταστάσε ὁ κοιμώμενος εἰς ἓν εἶδος ληθαίργου, ὡς καὶ δυνατὸς κρότες, ὅσον βολὰς τρυφερίου νὰ κάμνην, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐξυπνήτῃ, ἐὰν δὲν τὸν κινήσῃ τις αὐτὴν τὴν ἐργασίαν ὀνομάζων **ΤΟΥΜΠΑΝΙΑΣΜΑ**, καὶ τὸ ῥῆμα **ΤΟΥΜΠΑΝΙΑΪΖΩ**. Λαμβάνεται δὲ καὶ μεταφορικῶς ἀντὶ τῆ, ἀπατᾷ εἰς τρόπον, ὡς νὰ μὴ ἀφιδάναται τί τὸν ἀκολοθεῖ.

**ΤΡΥΠΟΦΡΑΪΧΤΗΣ (ὁ).** Ὄνομα πτηνῆ πολλὰ μικρῆ, τὸ ἵποιον τρυπάνει εἰς τῆς φράχτας· ἀλλ' ὀνομάζεται καὶ **ΤΡΥΠΟΚΑΪΡΤΔΟΝ**.

**ΤΡΟΚΟΪΚΙ (τῆ).** Οὕτω λέγεται τὸ μὴ πολλὰ ταχύ περιπάτημα τῶν ἀλόγων, τὸ ὅποιον τινὲς **ΤΡΙΠΟΪΔΙΣΜΑ** λέγουσι.

**ΤΡΑΪΓΑΛΑ (τῆ).** Κατ' ἄλλοις **ΣΤΡΑΓΓΑΪΛΙΑ**, τὰ Ἑλληνιστὶ **ΤΡΩΓΑΪΛΙΑ**.

**ΤΡΟΪΧΑΛΟΣ (ὁ).** Τόπος γεμάτος ἀπὸ πέτρας μικρῆς. Ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὀνομάζονται ἔτω τὰ σρώματα τῶν ξευμάτων, ὅταν λείψῃ τὸ νερὸν, ἐπειδὴ ἐκεῖ εὐρίσκεται πλεῖθος μικρῶν πετρῶν.

**ΤΡΥΠΗΪΣ (ὁ).** Οὕτως ὀνομάζουσι τῆς Ἑλληνιστὶ λεγομένους **ΤΟΙΧΩΡΥΧΟΥΣ**.

**ΪΤΑΝΑ (τῆ).** Οὕτως ὀνομάζουσι τὰ Ἰθνα εἰς τὴν ἐπαρχίαν τῆς Ἠλείας.

**ΦΙΔΟΧΟΪΡΤΙ.** Οὕτως ὀνομάζουσι μίαν ῥίζαν χόρτου, τὴν ὅποιαν οἱ χωρικοὶ τὴν τρίβων καὶ πίνων τὸ πρῶν τρεῖς ἡμέρας κατὰ σειράν νήσει τὴν ἀνοίξιν, καὶ τὴν νομίζουσι ἀντίδοτον εἰς τὸ δάγκασμα τῶν ὄφειων· πολλοὶ περιφέρουσι εἰς κῆμας ἔχοντες μετ' ἑαυτῶν τὸ ἀντίδοτον αὐτὸ καὶ ὄφεις, εἰς τῆς ὅποιαις ἐρεθίζουσι διὰ νὰ τῆς δαγκάσων πρὸς ἀπόπειραν, ἂν ἔχη ἰσχύον τὸ ἀντίδοτον. Γινόντι εἰς αὐτὸ τὸ εἶδος τῶν ὄφειων γίνεται ἀντίδοτον, ἐπειδὴ δὲν κάμνει βλάβην τὸ δάγκασμα, καὶ ἴσως δὲν ἔχεν φαρμάκου αὐτοὶ οἱ ὄφεις· δὲν ὑπόχεται ὅμως κάμμιαν ὑπεράσπισιν αὐτὸ τὸ ἀντίδοτον εἰς τὸ δάγκασμα τῆς Ἐχίδνης· μερικοὶ νομίζουσι, ὅτι αὐτὸ τὸ ἱατρικὸν ἔσται ῥίζα Δρακοντιῆς.

**ΦΙΔΟΦΑΪΩΪΝΕΤΑΙ.** Τὸ ῥῆμα τῆτο λέγεται ἐπὶ τῶν λαμβανόντων μεγάλην συστολήν ἀπὸ ἐλεγχον συνειδήσεως, δι' ἀνακαλύψιν πταίσματος τῆς πραχθέντος. Δέξισ μεταφορικῆ ἀπὸ τῶν δαγκομένων ὑπὸ τῶν ὄφειων.

**ΦΑΓΓΡΙΖΕΙ.** Λέγεται ἐπὶ πραγμάτων, τὰ ὅποια δὲν συνάπτονται καὶ μένει μεταξύ των χάσμα "ΦΑΓΓΡΙΖΟΥΝ τὰ δόντια τε", λέγεται διὰ τὸς ἀνθρώπους, τῶν ὁποίων τὰ χεῖλη δὲν σκεπάζει τὸς ὀδόντας.

**ΦΡΥΨΙ** (τό). Ἐκτὸς τῆς σημασίας τῆ Φρυδίε τῆ ἀνθρώπου λαμβάνεται μεταφορικῶς καὶ ἐπὶ βηνῶ, ὅτε σημαίνει ἐξοχὴν εἰς σειράν τινα.

**ΦΡΑΧΤΟΣ** (ο). Κυκλοειδὲς περίφραγμα, εἰς τὸ ὅποιον ἀποθέτται τὰ κέσανα ὅμῃ μὲ τὸν ἀκωνθώδη φλοιὸν διὰ τὰ φυλάξεν τὸν χειμῶνα, ὅτε σηπεμένε τῆ φλοιῆ μένει καθαρισμένα τὰ κέσανα.

**ΦΕΓΓΑΡΙΑΖΕΤΑΙ** Οὕτως λέγεται περὶ τινῶν ἐκτρεπομένων εἰς παραφρέας, ὡς ἰ σεληνιαζόμενοι.

**ΦΟΥΝΤΑ.** Ἐκτὸς τῆς σημασίας τῆ εἰς τὰ φέσια μεταξύ, ὀνομάζονται οὕτω καίτινα ποικιλόχροα νήματα χορτῶδη εὐρισκόμενα εἰς τὸς κόκκους τῆ ἀραβοσίτου.

**ΦΟΥΝΤΟΝΕΙ.** Λέγεται ἐπὶ δάσους, ὅταν πυκνῶται διὰ τῆς βλαστῆσεως τῶν φύλλων, καὶ ἐπὶ βαρελίων ὅταν θέτῃ ἢ ἀφαιρῆν τὸν πάτον ἢ τὴν κερυφὴν ἐφάντωση, ἢ ξεφάντωση τὸ βαρέλι.

**ΦΟΥΣΚΟΔΕΝΔΡΗΣ.** Ἐπίθετον ἀνέμῃ θερμοῦ πνέοντος περὶ τὰ ἀρχαῖς τῆς ἀνοιξέως.

**ΧΑΜΩΓΙ** (τό). Τὸ εἰς ἔδαφος κτισμένον οἶκημα ἐκ τῆ χαμαὶ καὶ γῆ, χαμαίγειον καὶ χαμώγειον, ὡς καὶ κατώγι, καὶ ἀνώγι, καὶ ἀπώγι, ἢ ἀπόγειος αὐρα.

**ΧΟΡΟΣΤΑΣΙ** (τό). Οὕτως ὀνομάζονται τῆπον ἐπίπεδον εἰς τὰ χωρία, ὅπου συνέρχονται οἱ ἀνθρώποι, ἢ πλατεῖα. Ἴσως γίνεται ἐκ τῆ Χορὸς καὶ Στάσις· ἐπειδὴ ἐκεῖ συκροτῆν τὸς χορὸς τῶν εἰς τὰς ἐορτάς καὶ πανηγύρια.

**ΧΕΙΡΟΥΔΥΝΑΜΟΣ** (ο). Οὕτως ὀνομάζονται τὸν βῶμαλαγον καὶ νευρώδη εἰς τὰς χεῖρας.

**ΧΛΟΡΑΣΙΑ** (ἡ). Τὸ χλοερὸν μέρος τῆς τινός "Λυτὸς ὁ τόπος ἔχει χλορασιά", λέγεται, δηλ. χλοερὸν μέρος, τετέσι χλοερὸν.

**ΧΛΟΡΟΝΟΜΗ** (ἡ). Ἡ βοσκὴ τῆ χλορῆ, τὰ ζῶα συνήθισαν εἰς τὴν χλορονομὴν, λέγεται, ὅταν παύειν ἀπὸ τὸ νὰ τρώγῃ ξερὸν χόρτον καὶ ἀρχινῶν νὰ βίσκῃν χλόην.

**ΧΟΡΤΑΡΙΔΑ** (ἡ). Οὕτως ὀνομάζονται τῆπον σκεπασμένον ἀπὸ χόρτα, καὶ ἰσοδυναμῶν μὲ τὸ Γαλλικὸν *herbe*.

**ΧΟΡΔΙ** (τό). Οὕτως ὀνομάζονται εἶδος φαγητῶν, τὸ ὅποιον κατασκευάζονται παραγεμίζοντες ἄντερον μὲ κρέας καὶ ἄλλα καρκεύματα· διαφέρει εὐλίγην ἀπὸ τὸ σπληνάντερον, ἐπειδὴ ἐκεῖνο εἶναι ἔντερον παραγεμισμένον μὲ σπληνῶν εἰς λεπτὸν μῆκος κομμένην καὶ πάχος.

**ΧΑΜΩΡΥΓΑΣ** (ἡ). Οὕτως ὀνομάζεται ἡ ἀσπάλαξ ἀπὸ τὸ Χαμαὶ καὶ τὸ Ὀρύττω· εἰς ἄλλα μέρη λέγεται Ἀναβολιός, ἀπὸ τὸ ἀναβάλλειν τὴν γῆν, καὶ εἰς ἄλλα Τυφλοπόντικον.

**ΧΕΡΙΚΟΝ** (τ'). Δύω σημασίας ἔχει αὕτη ἡ λέξις, τὴν ἐναρξίν καθ' ἣν λέγεται "ἐκαμε χερικόν", δηλαδή ἀρχισε, καὶ ἐνεργεῖαν τρόπον τινὰ προερχομένην ἀπὸ τὴν χεῖρα· "ἔχει καλὸ χερικόν", ἢ "τὸ χερικόν τε εἶναι καλόν", δηλαδή εἶναι εὐτυχὴς εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις τῶν ἐργασιῶν τε.

**ΧΑΡΟΠΟΥΔΙ** (τό). Οὕτως ὀνομάζονται εἶδος νυκτικέρακος, τῆ ὁποίου τὴν γοερὰν φωνὴν νομίζουσι ἀπαίσιον οἰωνὸν διὰ τῆς κατοικῆντας τὰς οἰκίας, εἰς τὰς ὁποίας ἤθελε λαλήσει.

**ΧΟΧΛΑΚΑ** (ἡ). Οὕτως ὀνομάζεται ἡ μεγάλη πλάκα· τινὲς παράγεται τὴν λέξιν ἀπὸ τὸ Κόχλαξ, ἀλλὰ δὲν συμφωνεῖ μὲ τὴν εἰνοιαν, ἐπειδὴ τὸ Κόχλαξ σημαίνει μικρὸν χάληκα.

**ΧΛΕΜΠΟΥΝΙΑΡΗΣ** (ο). Οὕτως ὀνομάζεται ὁ ἔχων πρόσωπον κίτρινον καὶ φασκαωμένον, ὡς νὰ εἶχε πρίξιμον, ὅποιοι εἶναι οἱ κάτοικοι τῶν βαλταδῶν μερῶν.

**ΨΑΨΗ** (ἡ). Τὸ σιτάρι, ὅταν ἀρχινῶ νὰ γαλακτῆται. "Ἐψάψασε τὸ σιτάρι", λέγεται, ὅταν εἶναι εἰς αὐτὴν τὴν κατάστασιν τῆ γάλακτος.

**ΨΑΡΙ** (τό). Οὕτως ὀνομάζονται τὸ ἢ ἄλλως ὀνομαζόμενον Γρίβιν, δηλαδή ψαρι ἄλογον ἢ γρίβον, πιθανὸν νὰ γίνεται τὸ ψαρι ἀπὸ τὰ πτηνὰ τοῦς ψάρας, τῶν ὁποίων τὸ χρῶμα ἔχει μαῦρα καὶ ἄσπρα ποικίλματα.

**ΨΥΧΟΛΟΓΟΣ** (ο). Ἀγρίου, εἰς τὸ ὅποιον συνάξεται μὲ τὸ σάρωσος τὰς ψυχὰς, τὸ τερικισὶ λεγόμενον, φασάσι· ἡ ἐτυμολογία τε γνωστὴ ἀπὸ τὸ συλλέγειν τὰ ψυχία εἰς αὐτό.

**ΨΟΛΟΓΑ**. Ἡ λέξις αὕτη σημαίνει, κατηγορεῖν· ἴσως γίνεται ἀπὸ τὸ ψέγος καὶ λόγος, οἷον ψολογοῦν, καὶ κατὰ συγκοπὴν ψολογῶ.

**ΨΟΤΑΦΟΣ** (ο). Ἡ λέξις αὕτη λέγεται ὑβριστικῶς ἐπὶ ἀποθαμμένῃ δὲν ἠμπορῶ νὰ ἐννοήσω πῶθεν παράγεται ἡ λέξις αὕτη· πιθανὸν νὰ γίνεται ἐκ τῆ πίσα καὶ Τάφος, οἷον ἐνταφιασμένος εἰς τὴν και μὴν πίσα, τὴν ὁποίαν νομίζουσι τόπον καταδικῆς διὰ τὸς ἀμαρτωλῶς· ἢ ἴσως γίνεται ἀπὸ τὸ ἐπιστόταφος δηλ. ξαναθαμμένος, ἐπειδὴ μερικὸς τὸς ξεγῶνεν καὶ λέγεται, ὅτι τὸς ἐξέρασεν ἡ γῆ ὡς πολλὰ ἀμαρτωλῶς.

**ΨΩΜΟΝΩ.** Ἡ λέξις αὕτη λέγεται ἐπὶ σίτε καὶ ἄλλων καρπῶν, ὅταν τελειοποιῆται ὁ καρπὸς εἰς τὸς σάχους· "Ἐψώμοσε τὸ σιτάρι", λέγεται καταχρηστικώτερον λέγεται καὶ διὰ τὰ κικιά.



## ΔΗΜΩΔΕΣ ΤΡΑΓΟΥΔΙΟΝ.

Ἡ Ξενιτεία.

Διώξαί με, μάννα μ', διώξαί με μὲ ξύλας μὲ λιθάριαι,  
 Νὰ πάω κ' ἐγὼ σ' ταῖς ἐρημίαις πᾶ πάν τὰ χελιδονίαι  
 Τὰ χελιδόνια ν' ἀρχωνται κ' ἐγὼ μοί νὰ πηγαίνω.  
 Θ' ἀρθῆ καιρὸς νὰ πικραθῆς, θ' ἀρθῆ καιρὸς νὰ κλάψῃς.

“ — Παρακαλῶ σε, ξενιτεῖα, κ' προσκυνῶ σε πόλυ,  
 „ Αὐτὸν τὸν νῆδ' πᾶ σ' ἔσειλα καλὰ νὰ τὸν φυλάξῃς,  
 „ Νὰ μὴν τὸν δώσης ἀρρώστια, νὰ μὴν ἰδῇ ἀδένεια.  
 „ Ἡ ἀρρώστια θέλει σράματα, θέλει προσκεφαλάδες,  
 „ Θέλει μαννέλας γόνατα, θέλει πατρὸς ἀγκάλας,  
 „ Θέλ' ἀδερφάκια ἔγκαρδιακὰ νὰ σρώνῃν νὰ ζεσρώνῃν,  
 „ Θέλει νερὸ π' τὸν τόπο τε, κ' μῆλο π' τὴ μηλιά τε. „

Θὰ σκάσῃ τ' ἀχειλάκι σε ῥωτῶντας τὲς διαβάτας :

“ — Διαβάτας πᾶ διαβαίνετε αὐτᾶ ὅπῃ περιᾶτε,  
 „ Μὴν εἶδετε τὸν υἷοκα μὲ, τὰ φύλλα τῆς καρδιάς μὲ;  
 “ — Γιὰ πὸς μας τὰ σελῆπια, σελῆπια τᾶ κορμιῶ τε. „  
 “ — Ἦτον ψυλὸς οἶόν τὸ βεργί, λιγνὸς οἶόν τὸ καλάμι,  
 „ Ἦτον φεγγαροπρῶσσωπος, ἦτον καγγελοφρεύδης,  
 „ Φορᾶσε κ' στὸ χέρι τε μαλαματένια βῆλα. „  
 “ — Εψῆς προψῆς τὸν εἶδαμε σ' τὴν μέσ' ἀπὸ ἴαν κάμπο,  
 „ Μαῦρα πελιά τὸν ἔτρωγαν, ἄσπρα τὸν τριγυρίζαν,  
 „ Κ' ἓνα πελί (καλὸ πελί) δὲν τρώγει μὸν τὸν κλάει.  
 “ — Φάγε καὶ σὺ πελάκι μὲ ἀπ' ἀνδρειωμένε πλάταις,  
 „ Νὰ κάμῃς πήχη τὸ φτερὸ καὶ δυὰ πήχαις κονδύλια. |  
 „ Ὅλοι, πελιά μὲ, φᾶτέ με κ' ὄλον κατάλυτέ με,  
 „ Ἀφῆτε μὸν τὴν πλάτη μὲ καὶ τὸ δεξιὸ μὲ χέρι,  
 „ Νὰ γράψω τρεῖς γράμματα πικρὰ φαρμακωμένα,  
 „ Νὰ σείλω ἴνα τῆς μάννας μὲ, τ' αἶλο τῆς ἀδελφῆς μὲ,  
 „ Τὸ τρίτο τ' πικρότερο νὰ σείλω τῆς καλῆς μὲ,  
 „ Νὰ τ' ἀναγνῶν ἢ μάννα μὲ, νὰ κλαίῃ ἢ ἀδελφῆ μὲ,  
 „ Νὰ τ' ἀναγνῶν ἢ ἀδελφῆ, νὰ κλαίῃ ἢ καλή μὲ,  
 „ Νὰ τ' ἀναγνῶν ἢ καλή, νὰ κλαίῃ ὁ κόσμος ὅλος. „

## ΑΘΗΝΑ,

ΗΤΟΙ

## ΑΝΑΛΕΚΤΑ

ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΑ, ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ, ΙΣΤΟΡΙΚΑ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ  
 ΚΑΙ ΠΡΟΤΕ  
 ΕΦΕΥΡΕΣΕΩΝ.

Ἐριθ. 2.

ΑΠΡΙΛΙΟΣ 1831.

ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΑ.

Περὶ Δωρίδος

Εἶναι τόσα πολλὰ τὰ ἀναφερόμενα περὶ τῆς θέσεως τῆς Δωρίδος εἰς τὰς παλαιὰς συγγραφαίς, ὥστε εἰάν τις θελήσῃ νὰ ἐφαρμόσῃ τὰ λεγόμενα ταῦτα εἰς τὴν ἐνεστῶσαν κατάστασιν τῶν πραγμάτων, ὀλίγα ἴχνη ἀμφιβολίας ἠμποροῦν νὰ τῷ μείνῃν κατὰ τὴν γνώμην μὲ.

Ὁ Ἡρόδοτος διηγούμενος τὴν εἰς τὰ ἐντὸς Θερμοπυλῶν εἴσοδον τῶν Περσῶν λέγει, ὅτι οἱ Πέρσαι ἐμβῆκαν ἀπὸ τὴν Τραχινίαν εἰς τὴν Δωρίδα, τῆς ὁποίας πρὸθεν σενὸς περὶ τῆς τριάντα σταδίων φθάσει εἰς αὐτὴν, καὶ εὐρίσκειται μεταξύ Μηλιῶν καὶ Φωκέων, ὀνομαζομένη τὸ πάλαι Δρυπνή.

Ὁ Στράβων ὁμοίως γράφει ὡς Γεωγράφος μὲ περισσοτέρην ἀκρίβειαν, ὅχι μόνον προσδιορίζει τὴν θέσιν αὐτῆς τῆς ἐπαρχίας, ἀλλὰ διαγράφει καὶ τὰ ὄριά της, σημεῖοι καὶ τὰ ὀνόματα τῆς Τετραπόλεως τῆς ἐθνικῆς αὐτῆς, καὶ τὰ ἔθνη, μὲ τὰ ὁποῖα ἐγεινίαζε. Περιγράφων φερέειπαι τὰ πλευρὰ τῆς Παρνασσῆ λέγει ὅτι εἰς τὸ δυτικὸν ἐκατοικῶσαν οἱ Λοκροὶ οἱ Ὀζόλαι καὶ τινες τῶν Δωριέων, καὶ οἱ Λιτωλοὶ κατὰ τὸ μέρος τῆς Λιτωλικῆς ὄρας Κόρακος, εἰς δὲ τὸ πρὸς ἀνατολὰς οἱ Φωκεῖς καὶ Δωριεῖς οἱ περισσότεροι, ἔχοντες τὴν Τετράπολιν παρακειμένην τρόπου τινὰ εἰς τὴν Παρνασσὸν, κλίνουσαν ὁμοίως περισσώτερον πρὸς τὰ ἀνατολικὰ μέρη. Καὶ πάλιν περιγράφων τὴν Λοκρίδα λέγει: “ Χωρίζει δ' αὐτὲς (τὴς Ὀζόλας Λοκρῆς) ἀπὸ τῶν Ὀπυτιῶν καὶ τῶν Ἐπικνημιδίων ὁ Παρνασσὸς τεθειμένος μεταξύ, καὶ ἡ Τετράπολις τῶν Δωριέων. „ καὶ ἀλλοῦ ὁμοίως

H